

Avizul Comitetului Economic și Social European privind propunerea de directivă a Consiliului de modificare a Directivei 2006/112/CE privind sistemul comun al taxei pe valoarea adăugată în ceea ce privește tratamentul aplicat serviciilor financiare și de asigurări

COM(2007) 747 final — 2007/0267 (CNS)

(2008/C 224/28)

La 18 decembrie 2007, în conformitate cu articolul 262 din Tratatul de instituire a Comunității Europene, Consiliul a hotărât să consulte Comitetul Economic și Social cu privire la

Propunerea de directivă a Consiliului de modificare a Directivei 2006/112/CE privind sistemul comun al taxei pe valoarea adăugată în ceea ce privește tratamentul aplicat serviciilor financiare și de asigurări.

Secțiunea pentru uniunea economică și monetară și coeziune economică și socială, însărcinată cu pregătirea lucrărilor Comitetului pe această temă, și-a adoptat avizul la 30 aprilie 2008. Raportor: dl Robyns de Schneidauer.

În cea de a 445-a sesiune plenară, care a avut loc la 28 și 29 mai 2008 (ședința din 29 mai 2008), Comitetul Economic și Social European a adoptat prezentul aviz cu 98 voturi pentru, 0 voturi împotriva și 3 abțineri.

Concluzii și recomandări

1. CESE salută eforturile Comisiei Europene de a adapta normele TVA privind serviciile financiare și de asigurări la cerințele pieței unice. CESE apreciază în mod deosebit colaborarea în acest sens cu părțile interesate ⁽¹⁾ direct implicate și consultarea publică organizată pe internet. Cu toate acestea, pentru revizuirile viitoare în materie de TVA, CESE recomandă implicarea directă a tuturor părților interesate în procesul legislativ.

2. CESE este de acord cu faptul că propunerile reprezintă un pas înainte semnificativ către un cadru TVA modern și mai competitiv al serviciilor financiare și de asigurări. CESE ar saluta însă o abordare legislativă mai detaliată, pentru a elimina dificultățile de interpretare rămase și problemele nerezolvate. Nu se poate sublinia îndeajuns cât de atent trebuie să acționeze Comisia Europeană atunci când elaborează legislația TVA privind serviciile financiare și de asigurări. Interesele ambelor sectoare și ale clienților acestora, în special ale consumatorilor privați, nu ar trebui periclitate. În afară de faptul că implică două sectoare esențiale pentru buna funcționare a economiei și creează numeroase locuri de muncă pentru mulți cetățeni europeni, această legislație este și o chestiune foarte tehnică și nu ar trebui să lase loc de interpretări. Având în vedere că una din principalele preocupări este creșterea certitudinii juridice și reducerea sarcinilor operative ale operatorilor economici și ai autorităților fiscale naționale, înțelesul formulărilor ar trebui să fie evident.

3. În ceea ce privește chestiunea neutralității TVA-ului, CESE întâmpină cu satisfacție introducerea mecanismelor de partajare a costurilor și extinderea opțiunii de taxare. CESE are convingerea că, odată ce vor beneficia de o formulare și o punere în aplicare corespunzătoare, aceste instrumente vor reduce efectul TVA disimulat asupra costurilor înregistrate de furnizorii de

servicii financiare și de asigurări. Acest lucru nu numai că va îmbunătăți eficiența și competitivitatea sectorului, dar va fi avantajos din perspectiva disponibilității serviciilor prin furnizori consacrați și a păstrării în Europa a locurilor de muncă. Însă dacă scopul îl reprezintă creșterea neutralității TVA-ului și a condițiilor egale pe piață în sectorul financiar și de asigurări, există și alte provocări. Sunt necesare în special o clarificare suplimentară și definiții mai ample pentru mai multe cazuri de scutire și pentru concepte precum „caracteristicile esențiale și specifice” ale serviciilor scutite sau domeniul de aplicare a scutirii de TVA a activității de intermediere. O soluție acceptabilă ar trebui să fie extinderea domeniului de aplicare a dispozițiilor privind partajarea costurilor la cât mai mulți operatori posibil și evitarea diferențelor inadecvate între statele membre la aplicarea opțiunii de taxare. În sfârșit, trebuie examinate căile de a evita ca TVA să se adauge altor taxe similare pentru acele servicii care sunt supuse unor taxe naționale specifice, cum ar fi în special taxele pe primele de asigurare, și care ar trebui să fie supuse TVA-ului atunci când se utilizează opțiunea de taxare de către furnizorul acestor servicii. În caz contrar, vor fi puse în pericol interesele consumatorilor.

Expunere de motive

1. *Către o piață unică mai competitivă a serviciilor financiare și de asigurări* ⁽²⁾

1.1 În conformitate cu legislația în vigoare, nu se percepe TVA de la beneficiarii celor mai multe servicii financiare și de asigurări. Însă astfel se generează obstacole în calea realizării unei piețe unice integrate, deschise, eficiente și competitive pentru societățile de servicii financiare și de asigurări. Există două probleme principale ⁽³⁾.

⁽¹⁾ Părțile interesate sunt constituite din operatori financiari, operatori de asigurări și autorități fiscale naționale.

⁽²⁾ MEMO/07/519, „Modernizarea normelor TVA aplicate serviciilor financiare și de asigurări — întrebări frecvente”, Bruxelles, 28 noiembrie 2007, pp. 1-4.

⁽³⁾ COM (2007) 747 final: „Propunere de directivă a Consiliului, Expunere de motive”, Bruxelles, 28 noiembrie 2007, pp. 2-4.

1.2 Prima constă în faptul că sunt perimate definițiile serviciilor financiare și de asigurări aplicabile în scopul scutirii de TVA. În afară de aceasta, nu există o delimitare clară între serviciile impozabile și cele scutite de impozit și nici o metodă general acceptată în Comunitate pentru a calcula „TVA-ul în amonte” recuperabil. Rezultă că scutirea nu este aplicată uniform de statele membre. Ca urmare, în ultimii ani a crescut substanțial numărul acțiunilor introduse pe lângă Curtea Europeană de Justiție (CEJ). De aceea, este necesar să fie se acopere vidul legislativ și să se clarifice normele de scutire de TVA a serviciilor financiare și de asigurări. Comitetul consideră, în acord cu intențiile Comisiei, că este recomandabil să se țină seama de evoluțiile viitoare ale sectorului serviciilor financiare.

1.3 A doua problemă este lipsa de neutralitate a TVA-ului. Furnizorii acestui tip de servicii sunt în general în incapacitate de a-și recupera TVA-ul pe care îl plătesc pentru bunurile și serviciile pe care le achiziționează în vederea desfășurării activității („TVA în amonte”). Această situație este diferită de cea a întreprinderilor din alte sectoare, pentru care „TVA-ul în amonte” nu reprezintă un cost: este o taxă pe care o colectează de la consumatori (de unde și numele de „taxă pe consum”) pentru a o transfera ulterior statului, fără a-și afecta veniturile proprii. TVA-ul reprezintă o importantă sursă de venit pentru autoritățile fiscale ale statelor membre, dar activitățile economice suferă un efect în cascadă. TVA-ul „disimulat”, irecuperabil, devine o componentă a costului serviciilor financiare și de asigurări. În final, acest lucru conduce la creșterea costului bunurilor și serviciilor pentru consumatori în general ⁽⁴⁾.

1.4 Ca parte a tendinței generale de integrare a piețelor financiare europene și a cursei globale pentru creșterea eficienței și a competitivității, societățile financiare și de asigurări adoptă noi modele de activitate. Aceasta le permite să centralizeze sau să externalizeze funcții administrative sau de suport tehnic esențiale către așa-numitele „centre de excelență” care le îndeplinesc orizontal, pentru grupuri de operatori. Aceste modele de activitate permit în mod cert o utilizare mai eficientă a investițiilor și a cunoștințelor de specialitate, realizând produse de calitate mai bună cu costuri mai mici. Acest lucru ridică însă problema generării de costuri suplimentare pentru operatorii din sectorul financiar și de asigurări, deoarece facturile emise de astfel de centre includ TVA. De aici apare efectul de cascadă descris anterior.

1.5 Obiectivul revizuirii legislației privind TVA este, pe de o parte, acela de a oferi o aplicare actualizată și mai uniformă a normelor TVA, creând mai multă certitudine juridică și reducând sarcinile administrative pentru operatorii economici și administrații. Pe de altă parte, pentru a rezolva problema neutralității TVA-ului, propunerea (Directiva TVA) invită instituțiile financiare și de asigurări să scadă costurile TVA nedeductibile, permițându-le să opteze pentru posibilitatea de a furniza servicii cu TVA și să evite crearea unei taxe irecuperabile prin clarificarea și extinderea scutirii de taxe pentru mecanismele de partajare a costurilor, inclusiv pentru cele transfrontaliere.

⁽⁴⁾ Battiau P. (2005), „Letter from Brussels. VAT in the Finance Sector” („Scrisoare din Bruxelles. TVA în sectorul financiar”), în *The Tax Journal*, 28 noiembrie 2005, pp. 11-14.

2. Sistemul comun de taxă pe valoarea adăugată: abordarea legislativă ⁽⁵⁾

2.1 De peste 30 de ani, a șasea Directivă TVA (77/388/CE) reprezintă fundamentul cadrului european comun pentru TVA. Cu toate acestea, numeroasele modificări au complicat lectura și au îngreunat accesul utilizatorilor. De la 1 ianuarie 2007, a intrat în vigoare noua Directivă TVA a Comunității Europene (2006/112/CEE) care clarifică, raționalizează și simplifică, fără a aduce însă modificări de conținut.

2.2 Ca parte a intenției sale de a moderniza și de a simplifica normele de taxare a serviciilor financiare și de asigurări, Comisia Europeană a propus în noiembrie 2007 o modificare a legislației UE privitoare la TVA ⁽⁶⁾. Propunerile fac parte din strategia Comisiei de simplificare a cadrului de reglementare [secțiunea 66 a COM(2006) 690]. Noile definiții urmăresc, de asemenea, să aducă mai multă coerență cu normele pieței interne (de exemplu fonduri de investiții, condiții de creditare, produse derivate).

2.3 Actuala propunere de directivă a Consiliului privind un sistem comun de taxă pe valoarea adăugată, cu privire la tratamentul fiscal al serviciilor financiare și de asigurare, aduce modificări articolului 135 alineatul (1) literele (a)-(g) și articolului 137 alineatul (1) litera (a) și alineatul (2) din Directiva TVA (2006/112/CE). Această propunere este însoțită de o propunere de regulament ⁽⁷⁾ (Regulamentul TVA) constând din dispoziții de punere în aplicarea articolelor corespunzătoare din Directiva Consiliului 2006/112/CE din 28 noiembrie 2006 privind sistemul comun al taxei pe valoarea adăugată pentru serviciile financiare și de asigurări. Aceasta enumeră serviciile financiare, de asigurări, de gestionare și de intermediere care se califică și pe cele care nu se califică pentru scutirea de TVA, precum și serviciile care au caracteristicile esențiale și specifice ale unui serviciu neimpozabil și prin urmare se califică pentru scutirea de taxă prin însăși natura lor. Din perspectiva complexității piețelor de servicii financiare și de asigurări și a apariției continuă de noi produse, aceste liste nu sunt exhaustive.

3. Consultarea părților interesate și evaluarea de impact ⁽⁸⁾

3.1 Părțile interesate au fost consultate între 2004 și 2007, iar Comisia Europeană a comandat un studiu independent, atât consultările, cât și studiul confirmând necesitatea revizuirii

⁽⁵⁾ COM(2007)747 final, „Propunere de directivă a Consiliului, Expunere de motive”, Bruxelles, 28 noiembrie 2007, pp. 2-4.

⁽⁶⁾ COM(2007) 747: Propunere de directivă a Consiliului de modificare a Directivei 2006/112/CE privind sistemul comun al taxei pe valoarea adăugată, în ceea ce privește tratamentul aplicat serviciilor financiare și de asigurări.

⁽⁷⁾ COM(2007) 746: Propunere de regulament al Consiliului de stabilire a dispozițiilor de aplicare a Directivei 2006/112/CE privind sistemul comun al taxei pe valoarea adăugată în ceea ce privește tratamentul aplicat serviciilor financiare și de asigurări

⁽⁸⁾ COM(2007)747 final: „Propunere de directivă a Consiliului, Expunere de motive”, Bruxelles, 28 noiembrie 2007, pp. 2-6.

legislației TVA privitoare la sectorul financiar și de asigurări. Opțiunile luate în considerare sunt descrise pe larg în studiul de impact ⁽⁹⁾ al DG TAXUD.

3.2 În 2004 s-a desfășurat la Dublin un seminar Fiscalis pentru autoritățile fiscale naționale ale statelor membre. Seminarul a luat în discuție diferite domenii problematice pentru operatorii economici, în special evoluțiile globale și ale pieței interne care explică, în special, fenomenul externalizării unor activități. În 2005, dialogul cu principalele părți interesate a fost intensificat. Au fost stabilite contacte periodice cu grupuri reprezentative, cum sunt Federația Bancară a Uniunii Europene (FBE), Comitetul European pentru Asigurări (CEA), Asociația Europeană a Intermediarilor de Asigurări (BIPAR) și Asociația Europeană a Fondurilor Mutuale și Societăților de Administrare (EFAMA), precum și cu consultanți din domeniu și alte părți interesate.

3.3 În urma primului seminar Fiscalis, DG TAXUD a comandat un studiu unui birou de experți independenți, pentru a înțelege mai bine efectele economice ale scutirii de TVA în cazul serviciilor financiare și de asigurări ⁽¹⁰⁾. Raportul final a fost prezentat Comisiei în noiembrie 2006 și, printre altele, a ajuns la următoarele concluzii ⁽¹¹⁾:

- a) instituțiile financiare din UE sunt mai puțin profitabile decât omoloagele lor din alte regiuni foarte dezvoltate economic, cum ar fi SUA. Instituțiile financiare din UE suportă un TVA încorporat mai mare, nerecuperabil și în cascadă, ceea ce contribuie la creșterea costurilor pe care le înregistrează;
- b) există probe că, din cauza divergențelor dintre statele membre în interpretarea Directivei TVA cu privire la ceea ce constituie servicii financiare scutite sau nescutite de taxă, operatorii economici se confruntă cu o incertitudine juridică semnificativă în luarea deciziilor de natură comercială. Această dificultate se dovedește un argument important în luarea deciziei privitoare la ceea ce este și ceea ce nu este externalizat;
- c) diferențele în interpretarea hotărârilor CEJ și în calculul ratei de recuperare au fost considerate ca surse de denaturare care contribuie la lipsa de neutralitate a TVA-ului. Studiul a ajuns la concluzia că tratamentul fiscal aplicat în prezent serviciilor financiare va deveni pe termen mediu „o sursă de avantaj concurențial neloyal” și „va împiedica realizarea unei piețe unice a serviciilor financiare”.

⁽⁹⁾ SEC(2007) 1554, document de lucru al serviciilor Comisiei „Document de însoțire a propunerii de directivă a Consiliului de modificare a Directivei 2006/112/CE privind sistemul comun al taxei pe valoarea adăugată în ceea ce privește tratamentul aplicat serviciilor financiare și de asigurări: evaluare de impact”, Bruxelles, 28 noiembrie 2007, pp. 1-61.

⁽¹⁰⁾ Price Waterhouse Coopers, Licitajă nr. Taxud/2005/AO-006, „Study to increase the Understanding of the Economic Effects of the TVA Exemption for Financial and Insurance Services” (Studiu în vederea îmbunătățirii gradului de înțelegere a efectelor scutirii de TVA asupra serviciilor financiare și de asigurări), Bruxelles, 2006, pp. 1-369.

⁽¹¹⁾ SEC(2007) 1554, document de lucru al serviciilor Comisiei „Document de însoțire a propunerii de directivă a Consiliului de modificare a Directivei 2006/112/CE privind sistemul comun al taxei pe valoarea adăugată în ceea ce privește tratamentul aplicat serviciilor financiare și de asigurări: evaluare de impact”, Bruxelles, 28 noiembrie 2007, pp. 12-13.

3.4 O serie de consultări ulterioare cu statele membre și DG MARKT a condus la elaborarea documentului de bază, documentul de lucru TAXUD 1802/06 care a fost discutat cu părțile interesate și statele membre în Conferința privind fiscalitatea de la Bruxelles, în mai 2006. Documentul de lucru evidențiază problemele de bază și măsurile tehnice posibile pentru a le rezolva.

3.5 Între 9 mai și 9 iunie 2006 s-a desfășurat o consultare deschisă pe internet. Comisia Europeană a primit 82 de răspunsuri. ⁽¹²⁾ Contribuțiile părților interesate la consultarea publică privind serviciile financiare și de asigurări au condus la trei concluzii principale. În primul rând, orice opțiuni se aleg pentru modernizarea tratamentului fiscal al serviciilor financiare și de asigurări, acestea trebuie să conducă la mai multă certitudine juridică și claritate și să reducă sarcinile administrative ale furnizorilor, ale subcontractanților, ale intermediarilor și ale clienților. În al doilea rând, operatorii economici din sectorul asigurărilor și cei din sectorul serviciilor financiare împărtășesc aceleași preocupări esențiale, dar ar putea să aibă o ordine de priorități diferită în măsurile prin care le abordează. În al treilea rând, interesele operatorilor economici pentru produsele de tip *business-to-business* (B2B) diferă considerabil de interesele legate de produsele de tip *business-to-consumer* (B2C).

3.6 În iunie 2007, documentele de lucru cuprinzând primele proiecte de legislație au fost publicate pe site-ul internet al Direcției Generale. Aceste proiecte au fost discutate pe larg cu toate părțile interesate, pe parcursul mai multor întâlniri. În iulie 2007 s-a organizat o masă rotundă cu părțile interesate. La 28 noiembrie 2007, Comisia Europeană a adoptat și a comunicat propunerile menționate, precum și evaluarea de impact.

3.7 În studiul de impact, DG TAXUD enumeră efectele așteptate ale propunerii asupra consumatorilor privați, a consumatorilor instituționali, a instituțiilor financiare și de asigurări europene și asupra autorităților fiscale naționale. Această evaluare ⁽¹³⁾ s-a bazat în primul rând pe rezultatele studiului privind înțelegerea efectelor economice ale scutirii de TVA a serviciilor financiare și de asigurări. În funcție de diferiți factori, cum ar fi rata TVA standard, tratamentul fiscal actual al serviciilor financiare și de asigurări, interdependența cu alte taxe, cum ar fi impozitele pe salarii, efectul asupra asigurărilor sociale și asupra costului asigurărilor de șomaj etc., este de așteptat ca efectul bugetar să varieze de la un stat membru la altul. Cu toate acestea, pe baza studiului Price Waterhouse Coopers ⁽¹⁴⁾, pot fi enumerate următoarele așteptări ⁽¹⁵⁾:

⁽¹²⁾ Documentul privind consultarea publică (Consultation Paper on modernising Value Added Tax obligations for financial services and insurances) și o sinteză detaliată a punctelor de vedere ale respondenților (Summary of results — Public consultation on financial and insurance services) pot fi găsite la adresa: http://ec.europa.eu/taxation_customs/common/consultations/tax/article_2447_en.htm.

⁽¹³⁾ Price Waterhouse Coopers, Licitajă nr. Taxud/2005/AO-006, „Study to increase the Understanding of the Economic Effects of the TVA Exemption for Financial and Insurance Services” („Studiu în vederea îmbunătățirii gradului de înțelegere a efectelor scutirii de TVA asupra serviciilor financiare și de asigurări”, Bruxelles, 2006, pp. 162-174.

⁽¹⁴⁾ A se vedea nota de subsol nr. 10.

⁽¹⁵⁾ MEMO/07/519, „Modernizarea normelor TVA aplicate serviciilor financiare și de asigurări — întrebări frecvente”, Bruxelles, 28 noiembrie 2007, pp. 2-4.

3.7.1 Efectul bugetar asupra consumatorilor persoane fizice și juridice: în prezent, toate serviciile financiare și de asigurări sunt scutite de TVA. Un acces mai larg la opțiunea de taxare ar trebui să nu conducă în niciun fel la creșterea costului final al serviciilor financiare pentru consumatori. Pentru tranzacțiile de servicii financiare, componenta reprezentată de TVA-ul nerecuperabil în prețul produselor este așa numită „taxă disimulată”. Opțiunea de taxare ar elimina taxa disimulată și ar permite societăților să devină mai eficiente și prin urmare ar permite ca produsele să fie oferite la prețuri mai scăzute. Aceeași logică se aplică pentru costurile partajate. Totuși aceasta nu este decât o presupunere bazată pe experiența utilizării opțiunii de taxare în țări precum Belgia. Se vor continua acțiunile de evaluare a efectului real al opțiunii de taxare asupra modelelor de activitate și a costului produselor financiare din diferite segmente de piață. Consumatorii privați ar trebui să fie avantajați de opțiunea cea mai favorabilă și să nu sufere nici un dezavantaj în urma aplicării TVA-ului altor segmente de piață.

3.7.1.1 Pentru clienții persoane juridice este foarte improbabil ca opțiunea de taxare să aibă consecințe adverse, deoarece acestea pot în principiu să recupereze „TVA din amonte”. Sunt mai puțin clare posibilele consecințe bugetare pentru consumatorii privați în cazul improbabil în care opțiunea de taxare s-ar aplica la operațiunile B2C. Deoarece consumatorii privați nu pot beneficia de deducerea TVA, s-ar putea ridica problema adăugării TVA-ului la alte taxe similare în ceea ce privește plata primelor de asigurări. În prezent, aceste prime sunt facturate cu taxe la nivel național și plăți parafiscale chiar din motivul că autoritățile fiscale naționale nu pot impune TVA pe serviciile de asigurări. În orice caz, rezultatul final depinde de gradul în care societățile financiare și de asigurări vor utiliza efectiv opțiunea de taxare în operațiunile B2C.

3.7.2 Efectul asupra ocupării forței de muncă: este important de observat că efectul bugetar nu se referă numai la valoarea veniturilor rezultate din colectarea TVA-ului. CESE este dornic să acționeze pentru ca soluțiile TVA, cum ar fi opțiunea de taxare și mecanismele de partajare a costurilor, să contribuie la atragerea și păstrarea sectoarelor industriale esențiale în statele membre. Pe de o parte, aceasta garantează locuri de muncă directe în sectorul serviciilor financiare și de asigurări. Pe de altă parte, generează locuri de muncă indirecte în statele membre. Se pot crea locuri de muncă indirecte în alte sectoare, cum ar fi TIC și alți furnizori de servicii externalizate. Aici sunt cuprinși furnizorii de bunuri și servicii către instituțiile financiare și de asigurări (de exemplu furnizorii de echipamente hardware, de servicii de pază, de alimentație publică, furnizorii de servicii imobiliare și de construcții etc.) Propunerile ar trebui să-i convingă pe operatorii europeni să nu își delocalizeze operațiunile (adică să își deplaseze funcțiile în țări din afara Europei), deoarece, dacă sunt concepute și aplicate eficient, noile norme vor crea un mediu atractiv pentru centralizarea sau externalizarea activităților în interiorul UE. Această constatare se bazează pe modul de lucru obișnuit, care ia în considerare importanța cunoașterii situației locale și a lanțurilor de control. Este evident

totuși că nu se poate garanta că operatorii nu vor decide în viitor să delocalizeze unele activități în afara UE. Prin urmare, CESE este deosebit de sensibil la ideea de echilibru just între competitivitate și calitatea locului de muncă.

3.7.3 Efectul așteptat asupra instituțiilor financiare și de asigurări europene: Comisia Europeană se așteaptă ca, prin clarificarea definiției serviciilor financiare și de asigurări scutite, să scadă costurile de conformare la normele fiscale. În prezent, întreprinderile trebuie să verifice interpretarea scutirii din fiecare stat membru și deseori sunt nevoite să se bazeze pe CEJ. Acesta nu reprezintă numai un cost semnificativ, ci și o barieră în calea integrării europene și a competitivității internaționale. Interpretarea coerentă presupune că interpretarea aplicată într-un stat membru este valabilă oriunde altundeva. În plus, accesul mai larg la mecanismele de partajare a costurilor și opțiunea de taxare vor ajuta instituțiile financiare și de asigurări să gestioneze mai bine efectul TVA-ului nerecuperabil asupra structurii costurilor interne. Astfel va crește rentabilitatea operatorilor financiar și de asigurări, permițându-le să concureze mai bine pe piața globală și să micșoreze costurile capitalului și asigurărilor pentru economia europeană și pentru consumatori în general.

3.7.4 Efectul bugetar asupra autorităților fiscale naționale: Comisia are convingerea că o creștere a certitudinii juridice va proteja drepturile de taxare ale statelor membre și va reduce ocaziile de taxare agresivă. În plus, sarcina administrativă ce revine autorităților fiscale naționale ar trebui să se reducă, deoarece normele de scutire sunt mai clare. Însă o aplicare mai coerentă a scutirilor nu poate exclude situația în care, în câteva state membre, anumite servicii care acum sunt considerate impozabile să fie scutite și viceversa. Totuși, pe baza unei evaluări la nivel înalt, Comisia presupune că efectul general asupra veniturilor va fi mic sau chiar nul. Societățile financiare și de asigurări mai profitabile vor trebui să plătească mai multe impozite directe și, în consecință, vor contribui la bugetele naționale. În plus, o mare parte din TVA-ul care teoretic s-ar pierde în astfel de cazuri de aplicare a mecanismelor de partajare a costurilor nu este de fapt colectată în prezent, deoarece operatorii reduc la minimum costul centralizării funcțiilor prin măsuri adecvate, dar complicate și împovărătoare din punct de vedere administrativ.

3.7.4.1 Totuși, Comisia Europeană arată că este dificil să se estimeze efectele acestor soluții TVA. Acestea depind în mare parte de modul în care vor reacționa la modificări instituțiile financiare și de asigurări. În ceea ce privește partajarea costurilor, reducerea veniturilor din colectarea taxei depinde de situația deja existentă, și anume dacă mecanismele existente sunt în regim de TVA sau nu. Dacă noile norme încurajează instituțiile financiare și de asigurări să participe la mecanisme bazate pe eficiență pe care în alte condiții nu le-ar fi avut în vedere, atunci nu va exista nici o pierdere de venituri din TVA. Dacă mecanismele deja existente și aflate în regim de TVA, ceea ce este foarte probabil, atunci ar putea exista o pierdere de

venituri din cauza unei relaxări fiscale mai extinse. În ceea ce privește modificarea normelor privind opțiunea de taxare, este de așteptat ca din operațiunile B2B (*business-to-business*) să rezulte un venit net, deoarece clienții instituționali au în general capacitatea de a-și recupera TVA-ul pe care îl plătesc. Pe de altă parte, impozitarea operațiunilor B2C ar genera cu siguranță venituri. Cu toate acestea, este incertă în această etapă măsura în care operatorii ar opta pentru impozitarea produselor financiare și de asigurări în cazul B2B. Instituțiile financiare și societățile de asigurări ar trebui să se asigure mai întâi că vor avea capacitatea de a-și crește eficiența la un nivel care să le permită să factureze TVA-ul către clienții privați fără a crește costurile pe care le suportă aceștia.

4. Observații privind serviciile financiare și de asigurări

4.1 CESE sprijină pe deplin Comisia Europeană în ambițiosul său proiect de a adapta normele TVA privind serviciile financiare și de asigurări la cerințele unei piețe moderne. Propunerile urmăresc în mod clar să abordeze principalele domenii care preocupă sectorul financiar și de asigurări și pe consumatorii serviciilor respective, iar abordarea aleasă, și anume un proiect de directivă cu măsuri de punere în aplicare într-un proiect de regulament, pare solidă și logică.

4.2 Cu toate acestea, CESE încurajează Comisia Europeană ca, împreună cu statele membre, să lucreze în continuare la clarificarea mai multor definiții, astfel încât să poată rezolva complet preocuparea decisivă pentru mai multă certitudine juridică. În ceea ce privește definițiile serviciilor financiare, CESE își exprimă preocuparea pentru câteva din formulările din propunere, cum ar fi acordarea creditului astfel cum este definită la articolul 135bis alineatul (2) din Directiva TVA și la articolul 15 din Regulamentul TVA. Aceste definiții nu sunt în întregime clare și par ciudat de limitative. De exemplu, numai „împrumutul de bani” este reglementat, și anume în termeni generali, fără să fie abordate în mod specific diferențele soluțiilor, existente sau emergente, de finanțare, inclusiv tranzacționarea titlurilor. În consecință, CESE recomandă să se aibă în vedere clarificări suplimentare și să se țină seama de viitoarele evoluții ale sectorului serviciilor financiare, în consens cu dorința Comisiei.

4.3 Aceeași recomandare se aplică și propunerii de regulament. CESE recomandă continuarea activității, astfel încât să se garanteze că lista de exemple folosită în regulament este în întregime clară și coerentă. CESE înțelege că, teoretic, regulamentul nu cuprinde liste exhaustive de definiții, dar este preocupat de riscul confuziilor și al implicațiilor necunoscute care pot apărea practic pentru serviciile financiare și de asigurări care nu sunt în mod special menționate pe listă.

4.4 Ar trebui creată în general o mai mare certitudine juridică în privința categoriilor de servicii de plăți, derivate financiare, titluri și servicii de custodie și a domeniului de aplicare a scutirii pentru servicii specifice legate de gestionarea fondurilor de investiții. În ceea ce privește serviciile considerate ca având caracteristicile esențiale și specifice ale unui serviciu scutit, CESE consideră că se impun clarificări suplimentare ale conceptului de „esențial și specific” ⁽¹⁶⁾. Propunerea nu pare să ofere întotdeauna o perspectivă suficient de clară asupra acelor acțiuni administrative care sunt de fapt calificate ca specifice și esențiale, iar listele nu par întotdeauna coerente, deoarece servicii aparținând aceluiași lanț de creare a valorii economice par să fie tratate diferit.

4.5 În ceea ce privește intermedierea, este necesară mai multă claritate în definiția „părții contractuale” și a „serviciilor standardizate” ⁽¹⁷⁾. De asemenea, intermedierea ar trebui inclusă în definiția serviciilor care dețin caracteristicile „esențiale” și „specifice” ale unui serviciu scutit ⁽¹⁸⁾. În caz contrar, intermediarii nu vor mai opera în condiții de concurență echitabile. Acest lucru ar fi contrar noii filosofii a scutirilor propuse, care are în vedere furnizarea serviciului și nu persoana care îl furnizează sau mijloacele utilizate pentru a-l furniza.

4.6 Trebuie acordată o atenție deosebită unor servicii precum pensiile și anuitățile, care vor beneficia de scutiri în temeiul diverselor categorii de scutiri. În funcție de prezența sau absența riscului, va exista o asigurare ⁽¹⁹⁾ sau un depozit financiar ⁽²⁰⁾. Problema este că se va dezvolta separat și diferit conceptul serviciilor corespunzătoare (activități administrative) ⁽²¹⁾. Ca urmare, produsele unitare în cauză vor fi sprijinite de servicii esențiale și specifice din două categorii de TVA, în funcție de calificarea acestora în cadrul categoriei principale scutite.

4.7 CESE salută extinderea dreptului operatorilor de a opta pentru impozitarea serviciilor bancare și de asigurări și introducerea mecanismelor de partajare a costurilor ca mijloc de reducere a efectului TVA-ului disimulat. Cu toate acestea, CESE se teme că în practică eligibilitatea strict condiționată pentru partajarea costurilor, precum și domeniul de aplicare rigid al serviciilor care pot fi furnizate printr-un mecanism de partajare a costurilor, neutru din perspectiva TVA-ului, va reduce potențialul avantaj al dispozițiilor privind partajarea costurilor numai la un număr foarte limitat de situații.

⁽¹⁶⁾ A se vedea articolul 135 alineatul (1) litera (a) din propunerea de directivă TVA și articolul 14 alineatul (1) din propunerea de regulament TVA.

⁽¹⁷⁾ A se vedea articolul 135a alineatul (9) din propunerea de directivă TVA și articolul 10 alineatele (1) și (2) din propunerea de regulament TVA.

⁽¹⁸⁾ A se vedea articolul 134 alineatul (1) litera (a) din propunerea de directivă TVA.

⁽¹⁹⁾ A se vedea articolul 2 alineatul (1) din propunerea de regulament TVA.

⁽²⁰⁾ A se vedea articolul 5 alineatul (1) litera (h) din propunerea de regulament TVA.

⁽²¹⁾ A se vedea articolul 14 și 17 din propunerea de regulament TVA.

4.8 O aplicare generală a grupării TVA-urilor (tratarea din perspectiva TVA-ului a grupurilor de societăți ca unic plătitor de taxe, astfel cum se prevede în Directiva TVA curentă, dar numai pe baze opționale), cu dispoziții antiabuz adecvate, s-ar putea dovedi o soluție mai adecvată și mai flexibilă, care ar permite operatorilor să-și integreze funcțiile principale fără să recurgă la TVA suplimentar. CESE recunoaște însă că în acest moment sprijinul pentru aplicarea dispozițiilor privind gruparea TVA-ului nu este unanim printre statele membre, iar Comisia are, de asemenea, rezerve. Pe termen scurt, aceasta nu pare deci să fie o soluție.

4.9 CESE salută introducerea unei opțiuni de taxare generalizate, care nu este în prezent disponibilă pentru serviciile de asigurare. Meritele acestei opțiuni sunt clare în tranzacțiile B2B, în care clientul poate recupera TVA-ul plătit. Totuși, CESE se teme că din noua legislație ar putea rezulta o impozitare suplimentară, care ar avea consecințe bugetare pentru consumatorii privați, care nu-și pot recupera TVA-ul. Indiferent de legile aplicabile contractelor, contractele de asigurări sunt supuse taxării indirecte și plăților parafiscale pe primele de asigurări în statele membre în care există riscul împotriva căruia s-a încheiat asigurarea. Rata taxelor diferă semnificativ între statele membre și între tipurile de asigurări (de exemplu asigurare pe viață, răspundere civilă auto etc.). Aceasta ridică întrebări cu privire la necesi-

tatea coordonării la nivel comunitar. CESE se îndoiește că societățile de asigurări vor aplica opțiunea de taxare, atât cât timp autoritățile fiscale naționale impun alte taxe pe primele de asigurări. Pe de altă parte, CESE consideră improbabil ca autoritățile naționale să desființeze sau cel puțin să reducă în proporția corespunzătoare taxele pe primele de asigurări, deoarece astfel s-ar genera pierderi de venituri în statele membre. Aceasta este cu siguranță o problemă care trebuie abordată.

4.10 În ceea ce privește opțiunea de taxare pentru servicii financiare și de asigurări, CESE ar saluta, de asemenea, un sistem care să permită operatorilor să utilizeze opțiunea de taxare în funcție de fiecare tranzacție în parte sau în funcție de client sau pentru categorii predefinite de tranzacții sau clienți. În aceeași măsură ar fi de salutat posibilitatea acordată operatorilor de a-și putea recupera în mod adecvat „TVA-ul în amonte” asociată cu veniturile taxabile. Acest lucru ar crea neutralitatea maximă a TVA-ului într-un cadru B2B. În orice caz, este esențial ca începând din 2012 să fie asigurată aplicarea uniformă a opțiunii și prin urmare statelor membre nu li se va da posibilitatea să impună condiții diferite pentru utilizarea opțiunii de taxare. Dacă această opțiune nu este aplicată într-un mod similar, este probabil să se genereze denaturări ale concurenței între statele membre și între operatorii economici.

Bruxelles, 29 mai 2008.

Președintele

Comitetului Economic și Social European

Dimitris DIMITRIADIS
